

UTEMELJITEV PROJEKTA

NASLOV PROJEKTA	»Profesionalizacija Vsebinske mreže nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo«
KRATEK NASLOV PROJEKTA	PRO-NVO-VID
NAZIV PRIJAVITELJA	IPAK Inštitut za simbolno analizo in razvoj informacijskih tehnologij (IPAK Inštitut)
NAZIV PROJEKTNEGA PARTNERJA 1	Zavod Inštitut za elektronsko participacijo (Zavod INePA)
NAZIV PROJEKTNEGA PARTNERJA 2	Društvo LJUDMILA, laboratorij za znanost in umetnost
OBDOBJE PROJEKTA	1. oktober 2018 – 31. december 2019
CELOTNA VREDNOST PROJEKTA (v EUR)	76.334,02 EUR
SKUPNA VREDNOST SOFINANCIRANEGA DELA PROJEKTA (v EUR)	60.000,00 EUR
SPLETNA STRAN PROJEKTA	https://www.informacijska-druzba.org

OPIS OSNOVNEGA PROBLEMA/PRILOŽNOSTI/POTREBE

Osnovni problem, katerega bo reševal projekt, sta **šibka profesionalizacija in nizka stopnja razvitosti NVO na področju informacijske družbe in digitalizacije** v Sloveniji. Projekt v povezavi z osnovnim problemom naslavlja potrebo po **trajnosti in krepitvi vsebinske mreže** nevladnih organizacij na področju informacijske družbe (Mreža NVOV-VID).

Na podlagi **analize** dejavnosti, potreb in potenciala nevladnih organizacij na področju informacijske družbe v Sloveniji (2015)¹ ugotavljamo, da osnovni problem sestavljajo naslednje tri dimenzije: **1) premajhne kapacitete NVO delujočih na področju informacijske družbe, 2) pomanjkanje storitev za naslavljanje potreb NVO na področju digitalizacije in 3) šibka vključenost NVO s področja informacijske družbe v zunanje okolje.**

¹ Zbiranje podatkov je potekalo v avgustu 2015 prek spletnega vprašalnika, katerega je izpolnilo 56 nevladnih organizacij. Analiza je dostopna na <http://www.nevladni.info/wp-content/uploads/2018/05/Poro%C4%8Dilo-NVO-informacijska-druzba-2015.pdf>.

Premajhne kapacitete NVO

Analiza Mreže NVO za vključujočo informacijsko družbo (2015: 34) je ugotovila naslednje ključne težave, s katerimi se soočamo nevladne organizacije delujoče na področju informacijske družbe in so predvsem posledica premajhnih kapacitet NVO:

- omejeni viri financiranja / pomanjkanje finančnih sredstev;
- omejene kapacitete za razvoj inovativnih dejavnosti;
- nizka stopnja profesionalizacije nevladnih organizacij;
- nepovezanost nevladnih organizacij;
- pomanjkanje strokovnih znanj NVO za naslavljanje kompleksnih vprašanj informacijske družbe;
- slabo razvito zagovorništvo in aktivizem nevladnih organizacij;
- slabo razvita identiteta nevladnih organizacij.

Pomanjkanje storitev za naslavljanje potreb NVO

Analiza je prav tako ugotovila potrebe nevladnih organizacij delujočih na različnih področjih v povezavi z uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij, ki so posledica nerazvitosti podpornega okolja in storitev za naslavljanje potreb NVO:

- finančna sredstva za izvajanje projektov in aktivnosti na spletu;
- projektno sodelovanje z drugimi nevladnimi organizacijami;
- cenovno dostopen hitri internet;
- cenovno dostopna programska in računalniška oprema;
- znanja za komuniciranje s ciljnim javnostmi in promocijo projektov prek spleta;
- cenovno dostopne in kakovostne e-storitve za projektno delo in sodelovanje;
- znanja za uporabo računalniških programov in postavljanje spletnih strani.

Šibka vključenost NVO s področja informacijske družbe v zunanje okolje

Naslednja dimenzija razvojne problematike NVO na področju informacijske družbe, katero je zajela analiza, se nanaša na šibko vključenost v zunanje okolje. Pri tem so NVO opredelile naslednje ključne težave:

- slaba povezanost z gospodarstvom in znanostjo;
- nerazvit dialog s pristojnimi vladnimi institucijami;
- šibka vključenost v evropske in globalne tokove;
- neprepoznavnost nevladnih organizacij;
- nezavedanje splošne javnosti o pomenu informacijske družbe.

Ob tem je analiza identificirala tudi področja informacijske družbe, na katerih po mnenju NVO obstajajo **priložnosti za razvoj novih storitev oz. možnosti za izvajanje (prenos) obstoječih javnih funkcij (storitev)** na nevladne organizacije. Takšna področja so naslednja:

- vključevanje ranljivih skupin v informacijsko družbo;
- računalniško / multimedijско opismenjevanje;
- digitalna kultura;
- elektronska demokracija;
- varnost na internetu;
- recikliranje računalnikov;
- dostop do interneta;
- dostop do informacij javnega značaja;
- dostop do strojne in programske opreme.

Na opisane probleme opozarja tudi Strategija Digitalna Slovenija 2020, ki med drugimi izpostavlja naslednje pomanjkljivosti nacionalnega konteksta razvoja informacijske (digitalne) družbe: (1) na vseh ravneh **prenizko zavedanje** o pomenu in potencialu IKT za razvoj družbe; (2) geografska, starostna in druge vrste **digitalne ločnice** pri ponudbi in uporabi komunikacijskih in informacijskih storitev; (3) v nekaterih segmentih prebivalstva **nizka digitalna pismenost, pomanjkljive e-veščine** in uporaba razpoložljivih naprednih e-storitev in IKT rešitev, (4) **premajhno zavedanje** organov javne uprave o **pomenu transparentnega delovanja** in objave podatkov v **odprtih formatih**, (5) **pomanjkljivo sodelovanje deležnikov** pri oblikovanju in izvajanju ukrepov za spodbujanje razvoja digitalne družbe in (6) **pomanjkljiva ponudba** e-vsebin in e-storitev v slovenskem jeziku na nekaterih področjih (str. 9-10).

Potreba po trajnosti vsebinskih mrež kot infrastrukturnega podpornega okolja za nevladne organizacije je nastala kot posledica neumestitve velike večine vsebinskih mrež (razen štirih) v javni razpis za krepitev zmogljivosti NVO za zagovorništvo in izvajanje javnih storitev 2015 - 2019. Zaradi tega je bila velika večina vsebinskih mrež NVO prisiljena v veliki meri omejiti oz. celo ukiniti izvajanje podpornih storitev za NVO na vsebinskih področjih. Na ta problem opozarja tudi Strategija razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva (str. 6), ki izpostavlja **izziv trajnosti podpornih NVO institucij in dejavnosti**, njihovo sposobnost akumulacije heterogenih finančnih virov za nadaljnji razvoj dejavnosti ter močnejšo vlogo sogovornikov ministrstev in občin pri načrtovanju razvoja nevladnih organizacij oziroma medsektorskega sodelovanja pri obravnavi aktualnih izzivov družbenega okolja.

Posledica opisanega osnovnega problema in potreb, katere namerava reševati projekt, so **slabše razvite nevladne organizacije v Sloveniji na področju informacijske družbe v primerjavi z evropskimi**. Slovenske nevladne organizacije so večinoma osredotočena na izobraževalne in informativne aktivnosti na področju računalniškega opismenjevanja, dostopa do računalniške opreme za ranljive družbene skupine in spletne dostopnosti, ki prinašajo nizke stopnje družbenih sprememb. Medtem, ko so nevladne organizacije v drugih državah Evropske unije pogosteje aktivne v zagovorništvu, ozaveščanju in mobilizaciji javnosti na področjih digitalne zasebnosti, cenzure interneta in avtorskih pravic, ki prinašajo večje stopnje družbenih sprememb (Delakorda, S. 2017. *Electronic public sphere of non-governmental organisations addressing digitalisation of society*. Ljubljana: Inštitut za elektronsko participacijo).